

УДК 330.322:346.548:[338.24:330.112+005.2](477) Doi: 10.31767/su. 2(85)2019.02.09
JEL Classification: F21, F52

Т. Г. Бондарук,

доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
E-mail: bondaruk23@ukr.net
Researcher ID: Q-5166-2016,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9410-6428>;

О. С. Бондарук,

кандидат економічних наук,
науковий співробітник науково-дослідного центру,
E-mail: bondaruk999@ukr.net
Researcher ID: H-7703-2017,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3472-9516>;
Національна академія статистики, обліку та аудиту

Інвестиційна безпека держави: стратегічні цілі та механізм забезпечення

Обґрунтовано, що в умовах трансформаційних зрушень актуалізуються наукові дослідження у сфері економічної безпеки держави. При цьому особливого значення набувають процеси забезпечення інвестиційної безпеки, оскільки її гарантування є важливою умовою сталого економічного розвитку в країні. Проведено економіко-статистичне оцінювання динаміки обсягу залучених прямих іноземних інвестицій в економіку країни та індексу інвестиційної привабливості України. Досліджено теоретичні засади інвестиційної безпеки та стратегічні цілі її забезпечення. Подано авторське визначення механізму забезпечення інвестиційної безпеки як системи організаційних, економічних, інституційних та правових заходів впливу на стан економічного середовища у державі, що стимулює вітчизняних та іноземних інвесторів забезпечувати такий рівень інвестування економіки, який гарантував би її розширене відтворення та захист національних економічних інтересів, а також своєчасне виявлення, попередження та ліквідацію загроз інвестиційній безпеці держави. Визначено теоретичну конструкцію механізму забезпечення інвестиційної безпеки, поглиблено теоретико-методичні засади його побудови. Обґрунтовано, що організаційно-економічний механізм забезпечення інвестиційної безпеки є різномірною ієрархічною системою основних взаємозв'язаних організаційних та економічних елементів і їх видових груп (суб'єктів, об'єктів, принципів, методів та інструментів тощо), а також способів їх взаємодії у ході і під впливом яких гармонізуються економічні відносини (інтереси) держави, її суб'єктів і суспільства. Доведено, що забезпечення інвестиційної безпеки має реалізовуватися на таких засадах: розробка відповідної стратегії; визначення та конкретизація національних економічних інтересів; систематизація загроз; визначення індикаторів та їх порогових значень; оцінка безпеки; застосування засобів, способів і методів забезпечення безпеки; розробка стратегії забезпечення інвестиційної безпеки. Метою реалізації механізму забезпечення інвестиційної безпеки є гарантування національних економічних інтересів. Показано, що наступним кроком дослідження має стати визначення ризиків і загроз інвестиційній безпеці та формування механізму захисту національних інтересів країни.

Ключові слова: *інвестиційна безпека, механізм забезпечення інвестиційної безпеки, інвестиційна привабливість, прями іноземні інвестиції, економічна безпека.*

Актуальність теми дослідження. В умовах трансформаційних зрушень та посилення загроз економічному розвитку актуалізується необхідність поглиблення наукових досліджень у сфері економічної безпеки держави. Особливого значення набувають процеси забезпечення інвестиційної безпеки, оскільки її гарантування є важливою передумовою сталого економічного розвитку в країні, який залежить від сприятливого інвестиційного клімату, а також від активізації інвестиційної діяльності. Зростання інноваційної активності,

свою чергою, напряму залежить від стану інвестиційної безпеки, що зумовлює потребу формування відповідного механізму її забезпечення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Окремі питання економічної безпеки знайшли своє висвітлення в працях О. Барановського, М. Єрмошенка, В. Мунтіяна, В. Сенчагова та ін. Водночас в Україні недостатньо досліджені питання, що стосуються проблем забезпечення інвестиційної безпеки держави, особливостей формування і розвитку механізму її гарантування в сучасних умовах.

Метою статті є поглиблення теоретико-методичних засад формування механізму забезпечення інвестиційної безпеки для гарантування економічної стабільності.

Основні результати дослідження. У науковій літературі відсутнє однозначне трактування сутності інвестиційної безпеки. Серед її визначень розглянемо такі: 1) "... рівень інвестування економіки, який забезпечував би її розширене відтворення, раціональну реструктуризацію та технологічне переозброєння" [1, с. 14]; 2) певний рівень національних та іноземних інвестицій (за умови їх оптимального співвідношення), здатний забезпечити довгострокову позитивну економічну динаміку [2]; 3) "... досягнення рівня інвестицій, що дозволяє оптимально задовольняти поточні інвестиційні потреби національної економіки за обсягом і структурою з урахуванням ефективного використання і повернення коштів, які інвестуються, оптимального співвідношення між розмірами внутрішніх і зовнішніх інвестицій, іноземних інвестицій у країну і вітчизняних за рубіж, підтримання позитивного національного платіжного балансу" [3, с. 366]. На відміну від наведених трактувань, де інвестиційну безпеку розглядають як рівень інвестицій, у чинних нормативних актах інвестиційно-інноваційна безпека визначається як "... стан економічного середовища у державі, що стимулює вітчизняних та іноземних інвесторів вкладати кошти в розширення виробництва в країні, сприяє розвитку високотехнологічного виробництва, інтеграції науково-дослідної та виробничої сфери з метою зростання ефективності, поглиблення спе-

ціалізації національної економіки на створенні продукції з високою часткою доданої вартості" [4].

Однією з проблем забезпечення інвестиційної безпеки держави є низька інвестиційна привабливість України. У щорічному Посланні Президента України до Верховної Ради України "Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2018 році", зазначено, що іноземне інвестування економіки не відповідає вагомому реальному й нереалізованому потенціалу України [5, с. 54]. У 2017 р. обсяг накопичених прямих іноземних інвестицій на одну населення в Україні складав усього 1 152,6 дол. США, що значно менше, ніж у країнах Центрально-Східної Європи – членів ЄС, зокрема: в Румунії (4 481,8 дол. США), Литві (6 081,2 дол. США), Польщі (6 141,9 дол. США), Латвії (8 839,4 дол. США), Словаччині (9 551,2 дол. США), Угорщині (9 600,5 дол. США), Чехії (14 453,1 дол. США) та Естонії (17 675,3 дол. США) [7].

Індекс інвестиційної привабливості України залишається невисоким, у 2010 р. він складав 3,2, у 2013 р. – 2,1, у 2017 р. – 2,8 (рис. 1, побудовано за даними [7]). Проте у рейтингу Doing Business у 2018 р. Україна піднялась до 81 позиції зі 190 країн світу (у 2010 р. вона була на 147 позиції, а в 2012 р. – на 152) [5].

У 2017 р. в економіку України іноземними інвесторами з 76 країн світу було вкладено 1630,4 млн дол. США прямих інвестицій (акціонерного капіталу) [5]. Обсяг залучених з початку інвестування прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) в економіку України на 01.01.2018 р. становив 39144,0 млн дол. США (рис. 2, побудо-

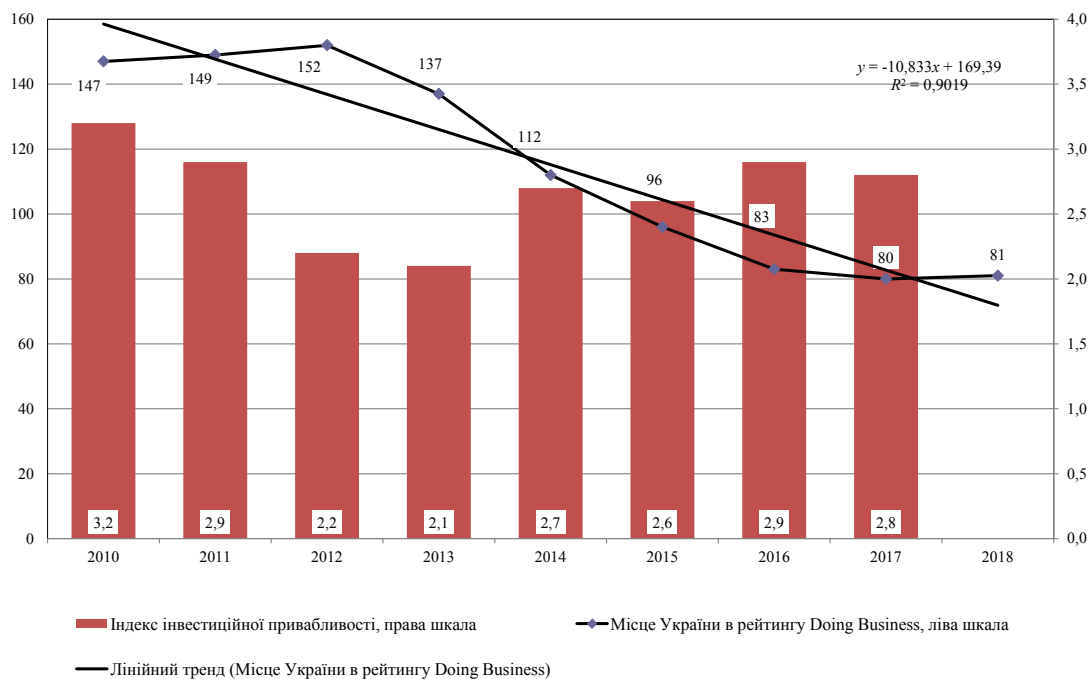

Рис. 1. Індекс інвестиційної привабливості України

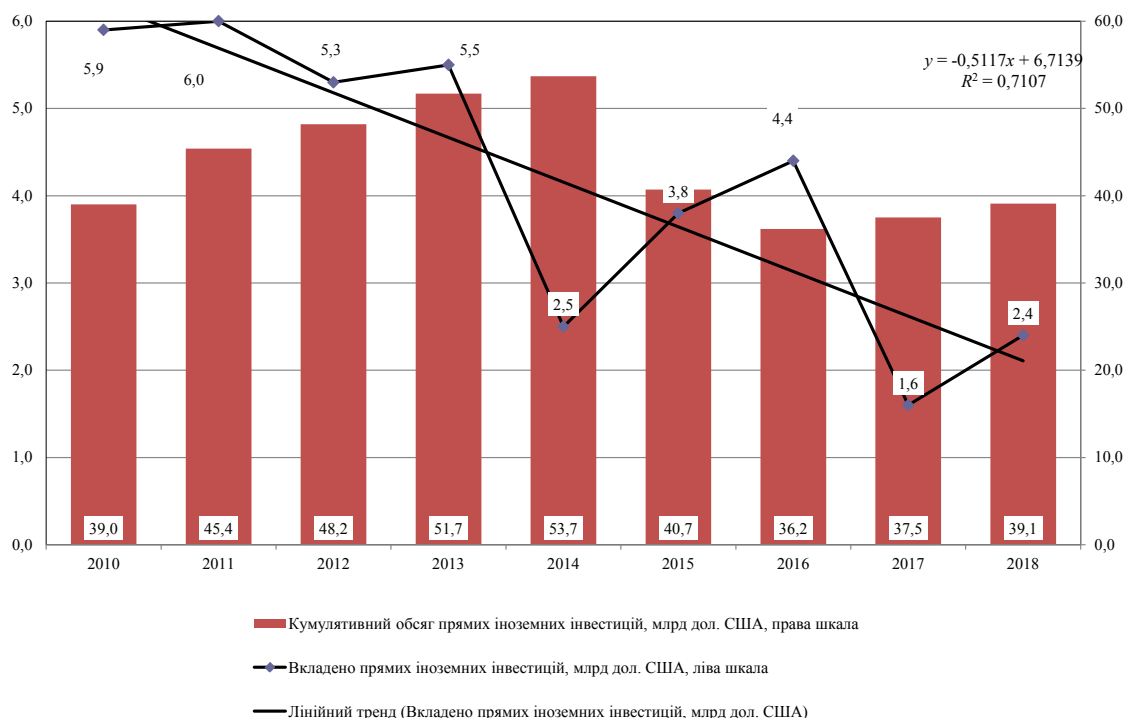

Рис. 2. Обсяг залучених прямих іноземних інвестицій в економіку України

вано за даними [5]). Проте, як правило, в Україні залучені інвестиції спрямовуються у вже розвинені сфери економічної діяльності. Найвагоміші обсяги надходжень прямих інвестицій були спрямовані до установ та організацій, що здійснюють фінансову та страхову діяльність, – 26,1% та підприємств промисловості – 27,3%.

До основних країн-інвесторів України належать Кіпр – 25,6%, Нідерланди – 16,1%, Російська Федерація – 11,7%, Велика Британія – 5,5%, Німеччина – 4,6%, Віргінські острови – 4,1% і Швейцарія – 3,9% [5].

Проте процес формування інвестиційного потенціалу країни супроводжується проблемами, що створюють ризики інвестиційній безпеці держави [6, с. 55]. Прямі іноземні інвестиції не спричиняють значних структурно-технологічних зрушень в економіці України. Іноземні інвестори орієнтуються переважно на високорентабельні сектори української економіки, а також на сектори, що не потребують довгострокових капіталовкладень і освоєння нових технологій. Обсяги інвестицій, які спрямовуються на створення нових підприємств, є незначними.

Для забезпечення інвестиційної безпеки та гарантування національних інтересів держави потрібна розробка відповідного механізму їх реалізації. Концептуально-методологічне дослідження теорії забезпечення інвестиційної безпеки базується на розгляді категорії “механізм забезпечення економічної безпеки” як явища системного. Механізм забезпечення економічної безпеки країни в сучасних умовах – це система організаційно-

економічних і правових заходів із запобігання економічним загрозам. Він включає такі елементи: об’єктивний і всебічний моніторинг розвитку економіки й суспільства з метою виявлення та прогнозування внутрішніх і зовнішніх загроз економічній безпеці; вироблення порогових, гранично допустимих значень соціально-економічних показників, недотримання яких призводить до нестабільності й соціальних конфліктів; діяльність держави з виявлення та попередження внутрішніх і зовнішніх загроз безпеці [8]. Виявлені елементи механізму забезпечення інвестиційної безпеки (суб’єкт, об’єкт), а також міжструктурні зв’язки, що забезпечують цілісність системи, її взаємобумовленість і функціональність. Акцентуємо на важливості розуміння категорії “механізм забезпечення інвестиційної безпеки” з позиції її суб’єкт-об’єктного складу, міжструктурних зв’язків і цільового спрямування.

З одного боку, в основі механізму забезпечення інвестиційної безпеки лежить вдосконала принципова схема, яка допускає наявність трьох компонентів: національні інтереси (зокрема, інтереси в інвестиційній сфері), загрози як фактори, що створюють небезпеку реалізації інтересів, і система заходів, спрямованих на усунення загроз, їх передбачення та своєчасне попередження.

Формування методики аналізу якості системи забезпечення інвестиційної безпеки будується на виявленні співвідношень величин, що є економічною оцінкою окремих елементів механізму, в трьох підсистемах (“інтереси” – “загрози”, “загрози” – “система заходів”, “інтереси” – “система захо-

дів”). Так, інтереси, загрози й заходи, оцінені у грошовому еквіваленті та представлені в матричній або векторній формі за заздалегідь виробленими класифікаціями, з допомогою розрахунку відносних коефіцієнтів, складають інтегральну систему оцінки ефективності та якості забезпечення інвестиційної безпеки.

Центральною ланкою дослідження питань інвестиційної безпеки є стратегічні цілі її забезпечення, а їх важливим аспектом – оцінка ефективності побудови та функціонування механізму забезпечення інвестиційної безпеки.

Формування і розвиток економічних механізмів завжди пов'язані з функціонуванням різних організаційних систем. Це різні інституціональні утворення на рівні транснаціональних світогосподарських зв'язків, національні економіки окремих держав, галузеві й територіальні комплекси, корпоративні структури бізнесу, окремі корпорації і їх структурні підрозділи (філії, представництва) тощо [9].

Під базовим механізмом організаційного управління (механізмом функціонування реальних організаційних систем) розуміють “... досить складний набір процедур, правил, положень, інструкцій, що регламентують поведінку осіб, які розробляють і приймають рішення на усіх етапах функціонування організації” [10].

Пропоновані підходи до управління такою організаційно-економічною системою, як механізм забезпечення інвестиційної безпеки необхідно формувати з урахуванням суті організаційно-економічного механізму, його становлення і розвитку. Під організаційно-економічним механізмом управління складними організаційними системами в цьому випадку розуміють взаємозалежну сукупність таких основних елементів: форми і методи економічного управління з мотивацією систем стимулювання; форми і методи тактичного й оперативного управління; важелі та методи формування системи управлінських параметрів з елементами самоорганізації; система обґрунтованих обмежень фінансового й адміністративного характеру; інформаційна система формування законодавчо-правової і нормативної бази управлінських рішень [9].

Дослідники складних організаційних систем [10; 11; 12] підрозділяють весь комплекс завдань, що виникають при формуванні й управлінні розвитком організаційно-економічних систем, на ті, які безпосередньо пов'язані з вивченням динаміки властивостей самого механізму розвитку (функціонування) або його окремих елементів, і завдання формування організаційно-економічного механізму із заздалегідь заданими параметрами та властивостями [10; 12]. Завдання першого порядку спрямовані на вибір і обґрунтування показників, які з максимальною об'єктивністю відо-

бражають процеси раціонального (оптимального) функціонування механізму. Конкретний перелік показників обумовлений головною метою моніторингу і переважно визначається рівнем витрат (часових і фінансових). Інші завдання пов'язані з побудовою економічних систем, вимагають вивчення значної кількості організаційно-економічних механізмів – аналогів з урахуванням факторів, обумовлених взаємозалежністю елементів усередині системи і самої цієї системи із зовнішнім інституційним і господарським середовищем [12].

В умовах глобалізації світогосподарських зв'язків, посилення конкуренції та інтенсивного розвитку інформаційних технологій складні організаційні й економічні системи у своєму розвитку керуються передусім стратегічними цілями діяльності, наявністю усіх необхідних для цього ресурсів і відповідності вибраних критеріїв ефективності кінцевому результату за балансу інтересів держави, суспільства і бізнесу.

Розглянувши організаційно-економічну основу механізму забезпечення інвестиційної безпеки, можна дати таке його визначення: механізм забезпечення інвестиційної безпеки – це система організаційних, економічних, інституційних і правових заходів впливу на формування стану економічного середовища у державі, що стимулює вітчизняних та іноземних інвесторів забезпечувати такий рівень інвестування економіки, який гарантував би її розширене відтворення та захист національних економічних інтересів, а також своєчасне виявлення, попередження та ліквідацію загроз інвестиційній безпеці держави.

Механізм забезпечення інвестиційної безпеки включає: об'єкт та суб'єкт управління; сукупність економічних інтересів суб'єктів; функції, принципи та методи управління; інструментарій управління (організаційне та кадрове забезпечення; фінансове забезпечення; інформаційно-аналітичне забезпечення); критерії та індикатори оцінки рівня інвестиційної безпеки; техніку і технологію управління.

Загальну схему механізму забезпечення інвестиційної безпеки можна представити в такому вигляді (рис. 3, розроблено авторами). Механізм забезпечення інвестиційної безпеки має реалізовуватися на основі відповідної стратегії проведення адекватної економічної політики та забезпечення інвестиційної безпеки.

Основою є система національних економічних інтересів. В. Сенчагов визначає національні інтереси як сукупність доленосних інтересів народів, що населяють цю країну і визначають її місце і роль у світі [12]. Науковець вважає, що безперспективно замінювати національні інтереси іншими категоріями, такими як пріоритети, завдання, оскільки саме з національними інтересами пов'язані загрози та виклики. Причому важливо класифікувати на-

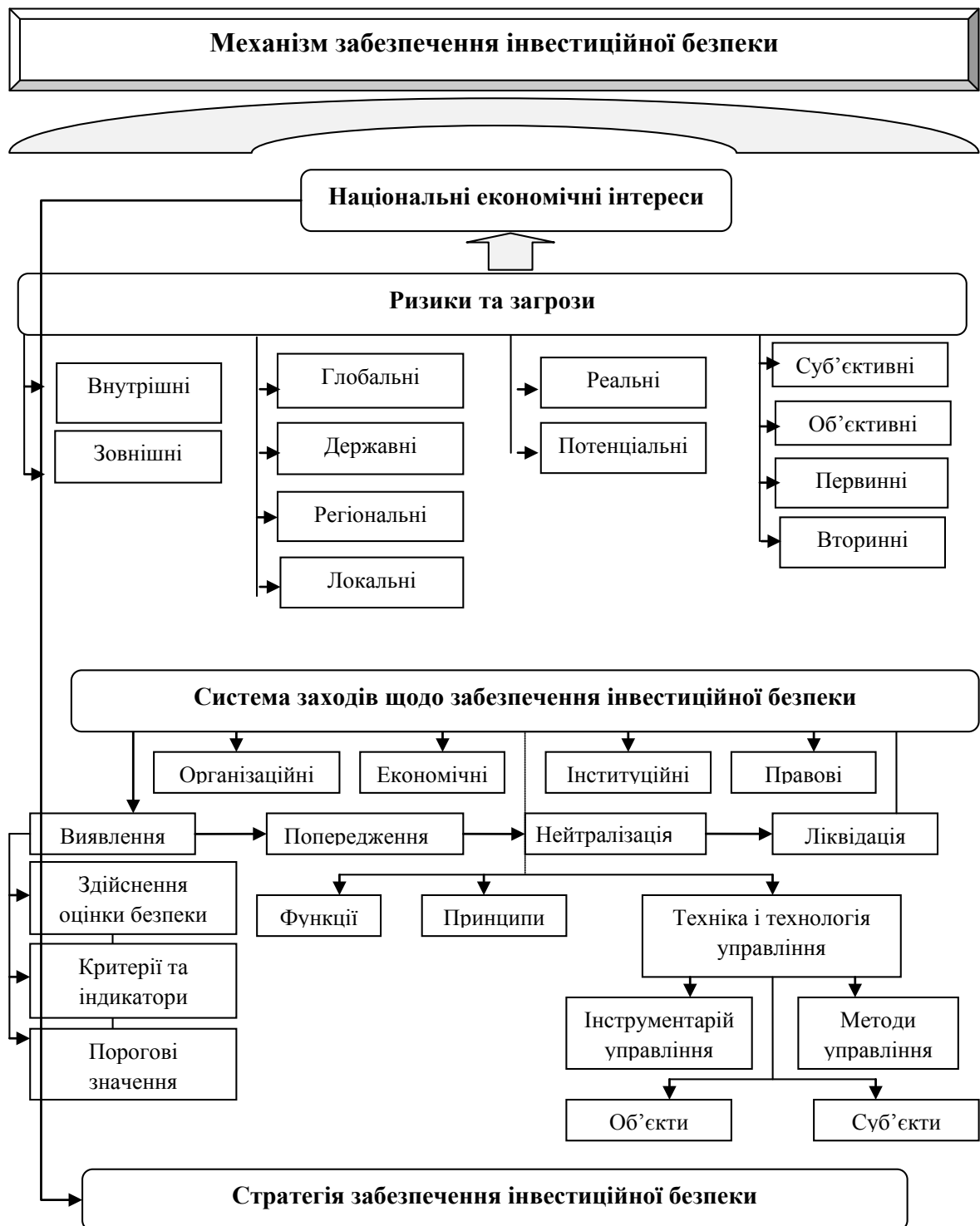

Рис. 3. Схематичне представлення теоретичної конструкції механізму забезпечення інвестиційної безпеки

ціональні інтереси, а також урахувати інтереси країни в широкому геополітичному, економічному і соціально-культурному просторі [12]. Загрози й виклики можуть бути тільки в контексті національних інтересів країни, її збереження і розвитку.

Особливе значення у функціонуванні механізму інвестиційної безпеки має формування концепції національної безпеки і конкретнішого її прояву – стратегії. Стратегія безпеки – основа довгостро-

кової стратегії соціально-економічного розвитку країни. Водночас довгострокову стратегію не можна сформулювати без визначення національних інтересів країни. Саме вони, на думку В. Сенчагова, виражають субстанцію суті країни, її суверенітету, а також основні характеристики у світовому геополітичному просторі [12].

Потенціал інвестиційної безпеки формується в процесі розробки механізму інвестиційної безпе-

ки, який не обмежується характеристикою загроз, потенційного збитку і взаємозв'язку (єдності) і протидії (боротьби) різних сторін, але і у виявленні факторів, які загрожують функціонуванню сприятливого інвестиційного середовища. Відповідно до цього, необхідне формування такого механізму, в якому кожна складова впливатиме на ключові виробничі й організаційно-економічні процеси, взаємовідносини та внутрішньосистемні зв'язки. До таких складових належать організаційна, правова, економічна й інституційна. Їх спрямованість характеризується виявленням, попередженням і ліквідацією наслідків зовнішніх і внутрішніх загроз активізації інвестиційної діяльності в країні. До основних зовнішніх загроз інвестиційній безпеці належать:

- посилення організаційно-інституційної нестійкості законодавства;
- ослаблення стимулюючого впливу податкового механізму на підприємницьку діяльність.

Комплексом складових механізму забезпечення інвестиційної безпеки є, на погляд авторів, сукупність організаційно-економічних засобів, способів і методів захисту секторів української економіки від загроз що виникають під впливом внутрішніх і зовнішніх факторів дестабілізації. Він включає основні елементи процесу регламентації, взаємодії і координації взаємовідносин суб'єктів економічної системи щодо визначення та конкретизації інтересів, пріоритетів, цілей, завдань, систематизації загроз, визначення індикаторів та їх порогових значень, здійснення оцінки інвестиційної безпеки на основі зіставлення фактичного і прогнозного станів індикаторів з пороговими значеннями; застосування засобів, способів і методів забезпечення безпеки, розробки стратегії забезпечення інвестиційної безпеки. Слід підкреслити, що індикатори, на відміну від показників, мають сигнальні функції, тобто вони більш чутливі до внутрішніх і зовнішніх факторів [9]. Порогові значення, тобто та межа, яка відокремлює небезпечний стан економіки від безпечного, відіграють особливо важливу роль через вагомість оцінки безпеки шляхом зіставлення фактичного і прогнозного станів індикаторів з їх пороговими значеннями.

У кожній складовій механізму забезпечення інвестиційної безпеки повинні відображатися стратегічні цілі, напрями взаємовпливу й залежності розроблених засобів і методів як у статичній так і в перспективі виявлення стратегічних викликів і ризиків функціонуванню сприятливого інвестиційного клімату в країні.

Стратегічні цілі організаційної і правової складових механізму забезпечення інвестиційної безпеки виражається в ухваленні законів та інших нормативних актів, що регулюють організаційні аспекти функціонування секторів української економіки. Законодавчі та нормативні основи вза-

ємовідносин в економіці багато в чому залежать від фази економічних циклів, в якій перебуває макросистема, і від факторів, які зумовлюють зміни її стану. Так, у фазах спаду й у передкризових ситуаціях зростає роль адміністративних заходів. В основному нормативно-правове регулювання має бути направлене на попередження кризових ситуацій.

Стратегічними цілями економічної складової механізму забезпечення інвестиційної безпеки є формування та реалізація відповідної сукупності методів і засобів економічного впливу на умови функціонування підприємств, галузей, регіонів і бюджетної підтримки окремих сфер, секторів економіки. Дія механізму виражається в ухваленні та реалізації державних цільових програм виробничо-технологічного розвитку, створенні обов'язкових фінансових резервів держави та її участі у фінансуванні інвестиційних проектів галузевого і регіонального значення.

Стратегічними цілями інституційної складової механізму забезпечення інвестиційної безпеки, на думку авторів, є формування та реалізація комплексу методів і важелів прямого та непрямого впливу на учасників економічної діяльності з метою забезпечення довготривалої стійкості розвитку економічної системи. Основні напрями інституційних процесів також регулюються розробленою економічною політикою виробничо-технічного розвитку стратегічних галузей. Ця складова механізму забезпечення інвестиційної безпеки сприяє не тільки активізації інвестиційної діяльності підприємств, організацій, а й структурним трансформаціям у країні, які проявляються в прискоренні розвитку пріоритетних секторів економіки.

Стратегічні цілі охоплюють також дві умови: соціально-політичну консолідацію суспільства й ефективність державного управління. Тільки процес раціональної взаємодії цих аспектів, тобто їх синтез, формує рівень безпеки нової якості. Поточну управлінську роботу із забезпечення безпеки держави можна проводити за чотирма взаємопов'язаними напрямками.

Перший – повна експертиза всіх законів, нормативних актів, управлінських рішень у їх взаємозв'язку для з'ясування їх взаємовідповідності та спрямованості на зміцнення безпеки суспільства [10].

Другий – організація боротьби з існуючими видами загроз безпеці, яку не можна обмежувати тільки реагуванням на реальні порушення існуючого законодавства, норм, правил, порогових значень показників, що характеризують небезпеку. Вона має включати діяльність з усунення умов і обставин, які стимулюють подальший розвиток цих небезпек, спричинених, як правило, попередніми помилками політичного і господарського управління [13].

Третій – організація роботи всіх структур управління зі зміцнення економічного потенціалу, тобто нарощування життєзабезпечення. До цього напряму відносять також роботу з відстеження позитивних тенденцій у забезпеченні безпеки суспільства, виявлення джерел, факторів розвитку цих тенденцій, умов їх прояву, можливостей поширення.

Четвертий – забезпечення життєдіяльності країни в цілому, тобто створення можливостей для майбутнього розвитку економічної системи. Це початкова безпека перспективного стратегічного розвитку, безпека здійснення проектів, що включає, перш за все, достовірну оцінку ефективності, визначення реальних можливостей концентрації сил і резервів на здійсненні кожного проекту, всебічний ситуаційний аналіз проблем, пов'язаний із ним прогноз змін в стані країни, зміни рівня її безпеки у зв'язку з реалізацією проекту, розробку раціональної схеми управління кожним проектом [13].

Усі чотири стратегічні напрями забезпечення безпеки держави обов'язково передбачають аналіз умов і обставин виникнення та фактів прояву нових загроз, порушення національних інтересів у різних сферах життєдіяльності суспільства, а також розробку прогнозу негативних для безпеки наслідків соціально-економічної трансформації суспільства.

Отже, організаційно-економічний механізм забезпечення інвестиційної безпеки є різномірною ієрархічною системою основних взаємозв'язаних організаційних і економічних елементів та їх видових груп (суб'єктів, об'єктів, принципів, методів та інструментів тощо), а також способів їх взаємодії, у ході та під впливом яких гармонізуються економічні відносини (інтереси) держави, її суб'єктів і суспільства.

Кінцевим результатом функціонування такого механізму забезпечення інвестиційної безпеки є формування раціональної економічної страте-

гії держави, тобто формування стратегії економічного розвитку на основі балансу економічних інтересів усіх учасників інвестиційної діяльності, що забезпечують постійне економічне зростання в країні.

Висновки. Обґрунтовано, що механізм забезпечення інвестиційної безпеки – це система організаційних, економічних, інституційних та правових заходів впливу на формування стану економічного середовища у державі, що стимулює вітчизняних та іноземних інвесторів досягти такого рівня інвестування економіки, який гарантував би її розширене відтворення та захист національних економічних інтересів, а також своєчасне виявлення, попередження та ліквідацію загроз інвестиційній безпеці держави. Показано, що аналізований механізм має реалізовуватися на таких засадах: розробка відповідної стратегії проведення адекватної економічної політики та забезпечення інвестиційної безпеки; визначення об'єктів і наявності необхідних інститутів забезпечення безпеки (суб'єктів); визначення та конкретизації національних економічних інтересів; систематизації загроз (внутрішніх і зовнішніх); визначення індикаторів та їх порогових значень, які відокремлюють небезпечний стан економіки від безпечного; оцінка безпеки на базі порівняння фактичного і прогнозного станів індикаторів з пороговими значеннями; застосування засобів, способів і методів забезпечення безпеки; розробка стратегії забезпечення інвестиційної безпеки. Метою механізму забезпечення інвестиційної безпеки є гарантування захисту національних економічних інтересів.

Подальші дослідження будуть присвячені розгляду таких загально визначених, динамічних і гнучких базових елементів економічного механізму забезпечення інвестиційної безпеки, як визначення ризиків і загроз інвестиційній безпеці та формування механізму захисту національних інтересів країни.

Список використаних джерел

1. Мунтіян В. І. Економічна безпека України. Київ: Вид-во КВІЦ, 1999. 464 с.
2. Про затвердження Методики розрахунку рівня економічної безпеки України: Наказ Міністерства економіки України від 02.03.2007 р. № 60. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0060665-07>
3. Барановський О. І. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізми забезпечення): монографія. Київ: КНТЕУ, 2004. 759 с.
4. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України: Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29.10.2013 р. № 1277. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13>
5. Аналітична доповідь до щорічного Послання Президента України до Верховної Ради України “Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2018 році”. Київ: НІСД, 2018. 688 с. URL: <https://www.niss.gov.ua/doslidzhennya/naukovi-vidannya/poslannya-prezidenta-ukraini/analitichna-dopovid-doshorichnogo>
6. UNCTADstat. Data Center. URL: http://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx?sCS_ChosenLang=en
7. Офіційний веб-сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: <http://www.me.gov.ua>

8. Єрмошенко М. М. Фінансова безпека держави: національні інтереси, реальні загрози, стратегія забезпечення. Київ: КНТЕУ, 2001. 309 с.
9. Bondaruk T. G., Bondaruk O. S., Bondaruk I. S. Conceptual basis of mechanism of ensuring budget security. Науковий вісник Полісся. 2017. № 3 (11). Ч. 1. С. 21–28.
10. Бурков В. Н., Кондратьев В. В. Механизмы функционирования организационных систем. Москва: Наука, 1981. 384 с.
11. Поснова Т. В. Зміст та цілі реалізації соціального механізму економічної безпеки // Економіка та підприємництво: зб. наук. праць молодих учених та аспірантів. Київ: КНЕУ, 2004. Вип. 12. С. 3–8.
12. Сенчагов В. Стратегические цели и механизм обеспечения экономической безопасности. Проблемы теории и практики управления. 2009. № 3. С. 18–23.
13. Криленко В. І. Економічна безпека аграрного сектору: проблеми регулювання та забезпечення: монографія. Миколаїв: Вид. В. П. Шамрай, 2014. 468 с.

References

1. Muntiiian, V. I. (1999). *Ekonomichna bezpeka Ukrainy [Economic Security of Ukraine]*. Kyiv: Vyd. KVITs [in Ukraine].
2. Pro zatverdzhennia Metodyky rozrakhunku rivnia ekonomichnoi bezpeky Ukrainy: Nakaz Ministerstva ekonomiky Ukrainy vid 02.03.2007 r. № 60 [On Approval of the Methodology for Calculating the Level of Economic Security of Ukraine. Order of the Ministry of Economy of Ukraine of March 2, 2007 No. 60]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0060665-07> [in Ukraine]
3. Baranovskyi, O. I. (2004). *Finansova bezpeka v Ukraini (metodolohiia otsinky ta mekhanizmy zabezpechennia) [Financial Security in Ukraine (Assessment Methodology and Support Mechanisms)]*. Kyiv: KNTEU [in Ukraine].
4. Pro zatverdzhennia Metodichnykh rekomendatsii shchodo rozrakhunku rivnia ekonomichnoi bezpeky Ukrainy: Nakaz Ministerstva ekonomichnoho rozvytku i torhivli Ukrainy vid 29.10.2013 r. № 1277. [On Approval of Methodological Recommendations for Calculating the Level of Economic Security of Ukraine. Order of the Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine of October 29, 2013 No. 1277.]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13> [in Ukraine].
5. Pro vnutrishnie ta zovnishnie stanovyshche Ukrainy v 2018 rotsi. Analitychna dopovid do shchorichnoho Poslannia Prezydenta Ukrainy do Verkhovnoi Rady Ukrainy [Analytical Report to the Annual Address by the President of Ukraine to the Verkhovna Rada of Ukraine “On the Internal and External Situation of Ukraine in 2018”]. Kyiv: NISD. *www.niss.gov.ua*. Retrieved from <https://www.niss.gov.ua/doslidzhennya/naukovi-vidannya/poslannya-prezidenta-ukraini/analitichna-dopovid-do-schorichnogo> [in Ukraine].
6. UNCTADstat. Data Center. *unctadstat.unctad.org*. Retrieved from http://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx?sCS_ChosenLang=en [in English].
7. Ofitsiyni veb-sait Ministerstva ekonomichnoho rozvytku i torhivli Ukrainy [Official website of the Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine]. *www.me.gov.ua*. Retrieved from <http://www.me.gov.ua> [in Ukraine].
8. Iermoshenko, M. M. (2001). *Finansova bezpeka derzhavy: natsionalni interesy, realni zahrozy, stratehiia zabezpechennia [Financial Security of the State: National Interests, Real Threats, Strategy of Providing]*. Kyiv: KNTEU [in Ukraine].
9. Bondaruk, T. G., & Bondaruk, O. S., Bondaruk I. S. (2017). Conceptual basis of mechanism of ensuring budget security. *Naukovyi visnyk Polissia – Scientific bulletin of Polissia*, 3 (11), 1, 21–28 [in English].
10. Burkov, V. N., & Kondratev, V. V. (1981). *Mekhanizmy funktsionirovaniia orhanizatsionnykh sistem [Mechanisms of the Organizational Systems Functioning]*. Moskva: Nauka [in Russian].
11. Posnova, T. V. (2004). Zmist ta tsili realizatsii sotsialnoho mekhanizmu ekonomichnoi bezpeky [The Content and Goals of the Social Mechanism of Economic Security Implementing]. *Ekonomika ta pidpriemnytstvo: zb. nauk. prats molodykh uchenykh ta aspirantiv – Economics and Business: Collected papers of young scientists and graduate students*, 12, 3–8 [in Ukraine]
12. Senchahov, V. (2009). Stratehicheskie tseli i mekhanizm obespecheniia ekonomicheskoi bezopasnosti [Strategic Objectives and Mechanism for Ensuring Economic Security]. *Problemy teorii i praktiki upravleniia – Problems of the theory and practice of management*, 3, 18–23 [in Russian].
13. Krylenko, V. I. (2014). *Ekonomichna bezpeka ahrarnoho sektoru: problemy rehuliuвання ta zabezpechennia [Economic Security of the Agrarian Sector: Problems of Regulation and Provision]*. Mykolaiv: Vyd. V. P. Shamrai [in Ukraine].

T. H. Bondaruk,

DSc in Economics, Professor,

Head of the Department of Finance, Banking and Insurance,

E-mail: bondaruk23@ukr.net

Researcher ID: Q-5166-2016,

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9410-6428>;

O. S. Bondaruk,

PhD in Economics,

Research Fellow, Research Center,

E-mail: bondaruk999@ukr.net

Researcher ID: H-7703-2017,

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3472-9516>;

National Academy of Statistics, Accounting and Audit

The Investment Security of the Country: Strategic Goals and Support Mechanism

It is justified that scientific studies of economic security at country level gain higher importance in the conditions of transformation. The processes concerned with the investment security are gaining special significance, because it is an important condition for the sustainable development of a country. An econometric assessment of the data on incoming foreign direct investment in the national economy and Investment Attractiveness Index of Ukraine is performed. The theoretical framework of the investment security and its strategic goals are investigated. The investment security mechanism is defined by the author as the system of organizational, economic, institutional and legal actions with impact on the domestic economic environment, intended to stimulate domestic and foreign investors to sustain the scopes of economic investment capable to guarantee the extended reproduction of the economy, protection of the national economic interests, effective location, prevention and liquidation of the threats to the investment security of a country. The theoretical construction of the investment security mechanism is defined; its underlying theoretical and methodological principles are extended. It is shown that the organizational and economic mechanism for the investment security represents a multilevel hierarchical system of causally linked organizational and economic mechanisms and their typical groups (entities, objects, principles, methods, instruments etc.), and the ways of their interactions that harmonize economic relations (interests) of the government and business entities and the whole society. It is demonstrated that the investment security needs to be based on the following principles: the elaborated strategy; the clearly formulated national economic interests; the classification of threats; the defined set of indicators and their marginal levels; the security assessment; the applications of tools, ways and methods to ensure security; the elaborated strategy of the investment security. The investment security mechanism is implemented with the goal of guaranteeing the national economic interest. It is shown that the next step in the study has to focus on indentifying the risks and threats to the investment security and building the mechanism for protecting the national interests of a country.

Key words: *investment security, investment security mechanism, investment attractiveness, foreign direct investment, economic security.*

Бібліографічний опис для цитування:

Бондарук Т. Г., Бондарук О. С. Інвестиційна безпека держави: стратегічні цілі та механізм забезпечення // Статистика України. 2019. № 2. С. 83–91. Doi: 10.31767/su. 2(85)2019.02.09.

Bibliographic description for quoting:

Bondaruk, T. H. & Bondaruk, O. S. (2019). Investytsiina bezpeka derzhavy: stratehichni tsili ta mekhanizm zabezpechennia [The Investment Security of the Country: Strategic Goals and Support Mechanism]. *Statystyka Ukrainy – Statistics of Ukraine*, 2, 83–91. Doi: 10.31767/su. 2(85)2019.02.09.